

Takbrand

G2021.042928, Snapphanevägen 56–74 i Järfälla

Sammanfattning

Med anledning av en takbrand den 27 maj 2021 på Snapphanevägen 56 till 74 i Järfälla har Brandkåren Attunda valt att utreda delar ur händelsen i syfte att hitta lärdomar. Denna utredning kommer i grova drag att redovisa händelseförloppet för att sedan analysera delar av insatsen mer detaljerat och resonera kring lärdomar man kan extrahera ur denna händelse.

De delar som utredaren har valt att analysera är:

- **Två yttre befäl kallades till platsen**

Initialt larmas ledningsenheter från Johannes, en VBI (Verkställande brandingenjör) och ett YB (Yttre befäl). Händelsen inträffade i Järfälla och enligt larmplan ska den närmsta YB larmas vilken finns i Sollentuna. När felet uppdagades larmade RCM (Räddningscentral mitt) även YB från Sollentuna vilket resulterade i att två YB kallades till platsen.

- **Järfällas höjdfordon begränsar branden ensam**

När Järfälla anländer till platsen så ställdes de inför ett val om att antingen låta branden sprida sig till nästa byggnad eller att dela upp styrkan så att två insatser kunde utföras samtidigt. Detta resulterade i att chauffören på JÄ (Järfälla) höjdfordon arbetade ensam med att begränsa brandens spridning.

- **Beslut om begränsad vattenanvändning tas tidigt i insatsen**

Tidigt i insatsen så tas beslut från räddningsledningen om att inte använda vatten.

Händelsen

Den 27 maj pågick ett omfattande renoveringsarbete på Snapphanevägen 56–74 i Järfälla. Där ingick bland annat att putsa om fasader och belägga taken med ny takpapp. Byggnaden som är ett flerfamiljshus om tre våningar och består av två huskroppar är till största delen byggd i betong. Under renoveringstillfället var byggnaden helt omsluten av byggställningar samt invirad i skyddsplast för att skydda ytorna mot väder och vind.

Under arbetet med att belägga nytt ytmaterial på taket upptäcker personal att det brinner vid en röklucka belägen över port 64. Släckförsök utförs utan att lyckas och räddningstjänsten tillkallas till platsen. Initialt larmas enheter från Järfälla (JÄ), Kista (KI), Johannes (YB) samt (VBI)

(JÄ) anländer till platsen kl10:03 och ser lågor ifrån taket. De använder byggställningarna för att ta sig upp och påbörjar en insats mot branden. De inser snabbt att de är understarka och JÄ höjdfordon beordras att

Figur 1. Bild tagen med drönare från ledningsplats

omlokalisera sig till ytan mellan huskropparna för att förhindra att branden sprider sig söder ut. (KI) anländer och får till uppgift att kontrollera trapphus efter brandspridning ned i byggnaden.

VBI samt YB-Johannes anländer till brandplatsen och skapar en ledningsplats norr om byggnaden. YB-Johannes blir tilldelad rollen som skadeplatschef fram till att YB-Sollentuna anländer. Därefter får YB-Johannes rollen som analysbefäl (AB) och uppgiften att identifiera risker samt tillgodose VBIs behov av uppdaterade lägesbilder. YB-Sollentuna anländer och sektorindelar insatsen.

En naturlig begränsningslinje i form av en avskiljande vägg hittas mitt på byggnaden och det bestäms att branden inte får ta sig längre än till den avskiljande väggen. Solna (SO) anländer till platsen och förstärker JÄ insats. Det uttalas från ledningsplats att vattenpåföringen ska vara begränsad till att bara användas vid behov. Taktiken för tillfället var att försöka begränsa branden inom begränsningslinjerna och låta branden brinna ut. Lägenheterna på översta våningsplanet evakueras och man inför kontroller i lägenheterna efter brandspridning samt vattengenomträngning ned i byggnaden.

Ca: en timme in i insatsen faller begränsningslinjen och beslut om att låta taket brinna av uttalas. Fler styrkor anländer och gemensamt för alla insatta styrkor i insatsen blir att bevaka brandens spridning och hämma dess framfart i de fall branden riskerar att sprida sig.

AB avlastar räddningsledningen genom att delge information om brandens framfart samt risker som branden medför. Detta gjorde att räddningsledningen kunde resurssätta de delar som riskerade att drabbas och på så sätt ha koll på brandens eventuella utbredning.

Räddningsledningen får uppgifter om att det även ska brinna på adressen Snapphanevägen 76 till 84. AB skickas dit för kontroll och kunde konstatera att röken genererat av takbranden orsakade oro och obehag för boende i det området, men ingen brand kunde konstateras.

Slutligen så brinner taket av och insatsen avslutas kl20:51. Branden begränsades till att endast drabba taket mellan portarna 56 och 64. Skadeutfallet i byggnaden var generellt begränsat till taket med undantag för begränsad vattengenomträngning ned i byggnaden.

Figur 2. Bild tagen från övergången mellan huskropparna

Fördjupning

Utredningen ämnar inte skuldbelägga någon i insatsen utan när ett misstag eller diskrepans förklaras så är avsikten att belysa hur systemet hanterar situationen och löser uppgiften ändå.

- Två yttre befäl kallas till platsen.
Under utlarmningen av resurser till insatsen sker ett misstag av RCM där YB från Johannes tillkallas till platsen. YB från Sollentuna är belägen närmre och borde ha tillkallats initialt. YB-Sollentuna fördröjs med ca. fem minuter. Detta resulterade i att två yttre befäl verkade på skadeplatsen. Framme på plats sker arbetsfördelningen snabbt och effektivt mellan yttre befälen och YB-Johannes blir analysbefäl medan YB-Sollentuna blir skadeplatschef. AB huvudsakliga uppgift var att analysera och prediktera brandens framfart samt identifiera särskilda risker som sektorcheferna eller yttre befäl möjligtvis missade. Skadeplatschefen kunde då koncentrera sig på insatsen i de sektorer som verkade och släppa delar som till exempel kontakt med fastighetsägare för access till källarutrymmen. Eller, som beskrivet i händelse avsnittet där boende vid en adress intill förmodar att det brinner hos dem, kontrolleras adressen av Ab och tar inte tid eller fokus ifrån skadeplatschefen.
- Järfällas höjdfordon begränsar brandens framfart ensam.
Vid JÄ ankomst så beordras brandgruppen att ta sig upp på taket via byggställningarna som redan var uppställda. Kvar vid fordonen var då chauffören för JÄ basbil samt chauffören för JÄ höjdfordon. Rökdykargruppen meddelar att det brunnit hål i taket och att de inte kan komma åt branden mot den södra husgaveln, mellan huskropparna. JÄ höjdfordon beordras då att omlokalisera sig till övergången mellan huskropparna. Där hjälps chaufförerna åt att genom skärsläckare försöka begränsa brandens spridning söder ut. Skärsläckaren gav inte tillfredställande effekt utan dimspik användes för att begränsa brandens framfart. Chauffören arbetar ensam på taket då brandgruppen höll på att bekämpa brandens framfart norr ut. JÄ bemanning möjliggör inte två insatser samtidigt och i detta fall där brandgruppen är upptagen med att bekämpa brandens framfart och kistas styrka, som anländer strax efter, kontrollerar trappuppgångar så fanns ingen personal att tillgå. Styrkeledaren JÄ ställdes då inför valet att låta branden sprida sig söder ut eller att försöka begränsa brandens spridning genom att omlokalisera höjdfordonet och låta denne försöka att begränsa brandens spridning genom att arbeta ensam på taket.
- Beslut om begränsad vattenanvändning tas tidigt i insatsen.
Redan när JÄ inser att de initialt är understarka så undviker styrkan att ösa på med vatten. Man försöker i stället att skapa begränsningar där brandförloppet naturligt stannar av. Undantaget den södra gaveln som hotar att sprida branden till nästa huskropp. Efter att räddningsledningen angjort en ledningsplats tas beslut tidigt om att låta taket brinna av. Användandet av vatten begränsas till att kontrollera takavbränningen eller att släcka eventuell spridning. Detta förmedlas till samtliga sektorchefer och sedan vidare till brandmännen på brandplatsen. Senare i insatsen följs beslutet upp av både Ab och skadeplatschefen vilket renderar i att en begränsad mängd vatten trängt ned i byggnaden som kunde hanteras av saneringspersonal efter räddningstjänstens sorti.

Lärdomar:

- **Två yttre befäl kallas till platsen.**
Att optimera användandet av personal för att underlätta och skapa så bra förutsättningar som möjligt att ta beslut utifrån. Detta skapades genom att delge ett av yttre befälen rollen som analysbefäl.
- **Järfällas höjdfordon begränsar brandens framfart ensam.**
Vid insatser kan man ställas inför svåra val. Baserat på olyckans karaktär så kan det finnas begränsningar i metod, bemanning eller utrustning som gör att åtgärder inte är möjliga. Det är inte optimalt att arbeta ensam, varken på höjd eller med verktyg som innefattar högtryck som i denna insats. Men alternativet hade varit att låta taket brinna av på båda huskropparna.
- **Beslut om begränsad vattenanvändning tas tidigt i insatsen.**
Att räddningsledningen tidigt inser att branden inte går att släcka och uttalar begränsningar i vattenanvändandet har med all sannolikhet bidragit till att sekundärskador i form av vattenskador begränsats avsevärt. Det fanns en tydlighet och uppföljning i beslutet vilket bidragit till att skadorna begränsats till primärskador orsakat av branden.

